

PAKIET MATERIAŁÓW DYDAKTYCZNYCH

do kształcenia na odległość dla nauczycieli
wychowania przedszkolnego

Projekt „Wsparcie placówek doskonalenia nauczycieli i bibliotek pedagogicznych w realizacji zadań związanych z przygotowaniem i wsparciem nauczycieli w prowadzeniu kształcenia na odległość”

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

Materiał opracowany w ramach grantu przez Centrum Kształcenia Ustawicznego
Toruński Ośrodek Doradztwa Metodycznego i Doskonalenia Nauczycieli Małgorzatę Koc

Celem wychowania przedszkolnego jest wsparcie całościowego rozwoju dziecka. Wsparcie to realizowane jest przez proces opieki, wychowania i nauczania – uczenia się, co umożliwia dziecku odkrywanie własnych możliwości, sensu działania oraz gromadzenie doświadczeń na drodze prowadzącej do prawdy, dobra i piękna. W efekcie takiego wsparcia dziecko osiąga dojrzałość do podjęcia nauki na pierwszym etapie edukacji.¹

Jednym z zadań przedszkola jest wspieranie wielokierunkowej aktywności dziecka poprzez organizację warunków sprzyjających nabywaniu doświadczeń w fizycznym, emocjonalnym, społecznym i poznawczym obszarze jego rozwoju.

Propozycje zawarte w przygotowanym filmiku to zabawy doskonalące rozwój mowy dziecka, podnoszące sprawność małej motoryki, sprzyjające kształtowaniu percepcji słuchowej, wzrokowej, koordynacji wzrokowo-słuchowo-ruchowej a także rozwijające jego kreatywność. Zabawy te mogą być realizowane podczas różnych form pracy z dzieckiem. Podczas pobytu w domu, podczas pobytu na powietrzu, czy stania z dzieckiem w samochodowym korku. Wierszyki, które stanowią jednocześnie fabułę zabawy są początkiem wielu zabaw, które z dzieckiem w dowolnej sytuacji i miejscu możemy wykonywać. Wypowiadany wiersz lub śpiewanka ma swój rytm, do którego dobieramy ruch. Te proste rymowanki, wzmocnione intonacją, poparte gestem i dotykiem przyciągają uwagę dziecka oraz są źródłem radości. Atrybutem tego rodzaju zabaw jest ich niegasnąca atrakcyjność mimo częstego stosowania. Dzieci najczęściej domagają się wielokrotnego powtarzania zabawy. Cieszy ich rytm wypowiedzianych słów, bawi treść i zaciekawia ruch. Obecność osoby dorosłej jest wskazana jak zawsze, gdy kierujemy świadomie rozwojem dziecka.

1 Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły i stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2018 r. poz. 356 oraz poz. 1679).

SCENARIUSZ 3

SCENARIUSZ ZAJĘĆ DLA: dzieci 4-5-6-letnie

PROWADZONYCH PRZEZ nauczyciela edukacji przedszkolnego

TEMAT:

Zabawy wspierające rozwój mowy i sprawności manualnej

CELE KSZTAŁCENIA – WYMAGANIA OGÓLNE: (PODSTAWA PROGRAMOWA)

- wspieranie wielokierunkowej aktywności dziecka poprzez organizację warunków sprzyjających nabywaniu doświadczeń w fizycznym, emocjonalnym, społecznym i poznawczym obszarze jego rozwoju.
- Tworzenie warunków umożliwiających dzieciom swobodny rozwój, zabawę i odpoczynek w poczuciu bezpieczeństwa
- Wspieranie aktywności dziecka podnoszącej poziom integracji sensorycznej i umiejętności korzystania z rozwijających się procesów poznawczych

TREŚCI NAUCZANIA – WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE: (PODSTAWA PROGRAMOWA)

Fizyczny obszar rozwoju dziecka. Dziecko przygotowane do objęcia nauki w szkole:

- uczestniczy w zabawach ruchowych, w tym rytmicznych, muzycznych, naśladowczych, z przyborami lub bez nich;
- wykonuje podstawowe ćwiczenia kształtujące nawyk utrzymania prawidłowej postawy ciała;
- wykazuje sprawność ciała i koordynację w stopniu pozwalającym na rozpoczęcie systematycznej nauki czynności złożonych, takich jak czytanie i pisanie.

Emocjonalny obszar rozwoju. Dziecko przygotowane do objęcia nauki w szkole:

- przedstawia swoje emocje i uczucia, używając charakterystycznych dla dziecka form wyrazu.

Społeczny obszar rozwoju. Dziecko przygotowane do objęcia nauki w szkole:

- komunikuje się z dziećmi i osobami dorosłymi, wykorzystując komunikaty werbalne i pozawerbalne.

Poznawczy obszar rozwoju. Dziecko przygotowane do objęcia nauki w szkole:

- wyraża swoje rozumienie świata, zjawisk i rzeczy znajdujących się w bliskim otoczeniu za pomocą języka mówionego, posługuje się językiem polskim w mowie zrozumiałej dla dzieci i osób dorosłych, mówi płynnie, wyraźnie, rytmicznie, poprawnie wypowiada ciche i głośne dźwięki mowy, rozróżnia głoski na początku i końcu w wybranych prostych fonetycznie słowach;
- odpowiada na pytania, opowiada o zdarzeniach z przedszkola, objaśnia kolejność zdarzeń w prostych historyjkach obrazkowych, układa historyjki obrazkowe, recytuje wierszyki, układa i rozwiązuje zagadki.

METODY PRACY:

- czynne: zadań stawianych do wykonania, samodzielnych doświadczeń, ćwiczeń;
- słowne: piosenka, wiersz, rozmowa;
- oglądowe: pokaz.

ŚRODKI DYDAKTYCZNE:

- komputer;
- tekst i melodia piosenki *Moja dłoń*;
- małe bączki do kręcenia paluszkami, kolorowe sztywne kartki, krótkie kredki, nożyczki, przedmioty do odrysowania kółka / nakrętka od dżemu, plastikowe płaskie kółko;
- treść wierszyka *Kolorowe kurki*, paluszkowe pacynki kolorowych kurek, mogą być kolorowe kreatywne drucziki do zaznaczenia kolorów na palcach, kartki w kolorach kurek z wierszyka;
- Treść wierszyka *Deszczyk*, instrumenty perkusyjne/kołatka, bębenek, żabki guiro, *reinmaker*, bębenek – burza, klawesy, dzwonek tulipan;

- Treść wierszyka *Motyle*, ilustracje motyli: rusałka osetnik, bielinek kapustnik, perłowiec malinowiec, szary zygzakowiec.

PRZEWIDYWANY CZAS:

13 minut to czas wszystkich pokazanych zabaw

PROPONOWANY PRZEBIEG ZAJĘĆ:

Część 1. Zabawa paluszkowa z piosenką pt. „Moja dłoń” (słowa autor nieznany, muzyka M. Koc)

Cele operacyjne:

Dziecko – doskonali koordynację wzrokowo-ruchowo-słuchową:

- aktywnie uczestniczy w słuchaniu piosenki,
- rozwija poczucie rytmu,
- zna nazwy palców: mały, serdeczny, środkowy, wskazujący, kciuk.

Nauczycielka śpiewa piosenkę pokazując jednocześnie ruch odpowiednimi palcami, dziecko wykonuje to co nauczycielka.

Przy każdej ręce palców jest pięć. (wystawiamy jedna i drugą rękę przed siebie)

Przelicz je wszystkie, jeśli masz chęć! (wystawiamy jedna i drugą rękę przed siebie)

Pierwszy mały, śmiesznie się zgina. (poruszamy tylko małym palcem)

Patrzac na niego – śmieje się mina!

Drugi serdeczny, często się stroi. (poruszamy palcem serdecznym)

Niczego w życiu on się nie boi.

Trzeci środkowy, wysoki taki, (poruszamy palcem środkowym)

Niczym przy szosie, drogowe znaki.

Kolejny, czwarty też jest niezbędny. (poruszamy palcem wskazującym)

Grozi – gdy trzeba, wskazuje błędy!

Piąty – zwą kciukiem. Jest bardzo ważny! (wystawiamy kciuka i poruszamy nim)

Choć jego wygląd... niezbyt poważny.

Przy każdej ręce, palców jest pięć. (wystawiamy jedną i drugą rękę przed siebie)

Przelicz je wszystkie, jeśli masz chęć! (około 1 minuta 10 sekund)

Część 2. Paluszkowe rozgrzewki

Cele operacyjne:

Dziecko – wzmacnia mięśnie palców i dłoni:

- doskonalą koordynację wzrokowo-ruchową
- doskonalą umiejętność poruszania każdym palcem oddzielnie
- naśladować dokładnie ruchy

Łączymy palce prawej ręki z palcami lewej ręki i rytmicznie kolejno rozłączamy i łączymy palce ze sobą zaczynając od kciuków, potem wskazujące, środkowe, serdeczne i małe. Potem kolejno wykonujemy palcami młynki a następnie paluszki kiwamy ze sobą. Każdemu rodzajowi ruchu towarzyszą inne dźwięki, które wypowiadamy razem głośno. (około 1 minuta 40 sekund)

Część 3. Paluszkowe kółka

Cele operacyjne:

Dziecko – doskonalą kontrolę motoryczną palców i różnicuje ruch.

Robimy kółko z palca wskazującego i kciuka u obu rąk i wypowiadając wierszyk lub tylko naśladowując sam ruch łączymy kolejno wszystkie palce aż do małego palca.

Potem robimy to w drugą stronę zaczynając od małego palca i kciuka. Następnie jedna ręka robi kółka zaczynając od kciuka i wskazującego a druga w tym samym czasie robi kółka łącząc kciuk z małym palcem. (około 1 minuta 45 sekund)

Koła duże, kółka małe
Robię kółka doskonale
W druga stronę duże, małe
robię kółka doskonale
I w przeciwną doskonale
robię kółka, duże, małe
(M. Koc)

Część 3. Zabawa z bączkiem

Cele operacyjne:

Dziecko – usprawnia chwyt pęsetowy:

- nabywa umiejętność kontrolowania przyboru do pisania.

Nauczycielka wypowiada wierszyk o bączkach jednocześnie kręci bączkiem.

Bączki (M. Koc)
Bączkiem szybko zakręcamy
Karuzelę ładną mamy
Kręci, kręci się dokoła
Robi kółka, duże koła
I wiruje, i wiruje
Czasem nawet podskakuje

Dziecko wykonuje bączek samodzielnie, zgodnie z instrukcją nauczycielki. Na sztywnej kartce, rysuje kółko wykorzystując np. nakrętkę od dżemu lub jakiś płaski klocek w kształcie koła. Potem w środek wkłada krótką kredkę, która staje się łożyskiem, za które dziecko chwytą i zakręca palcami wprawiając bączek w ruch. (około 2 minuty 14 sekund)

Część 4. Zabawy z wykorzystaniem wiersza pt. „Kolorowe kurki”

Cele operacyjne:

Dziecko – doskonali umiejętność rozdzielania palców:

- posługuje się liczebnikami porządkowymi w zakresie 5;
- wymienia i nazywa kolory kurek.

Kolorowe kurki

Na palce u jednej ręki nakładamy pacynkowe kolorowe kurki i poruszamy paluszkami mówiąc wierszyk. Zamiast pacynek palce możemy oznaczyć kreatywnym drucikami nawiniętymi na poszczególne palce lub wykorzystać inny sposób np. kolorowe gumki frotki.

Kolorowe kurki (M. Koc)

Na podwórku były kurki – poruszamy pięcioma paluszkami

Piękne kurki różnopiórki

Pierwsza była biała – pokazujemy pierwszy paluszek

Druga całkiem szara – pokazujemy drugi paluszek

Trzecia zaś brązowa – pokazujemy trzeci paluszek

Czwarta fioletowa – pokazujemy czwarty paluszek

A piąta tęczowa – pokazujemy piąty paluszek

Kurki wciąż gdakały – poruszamy wszystkimi paluszkami

Ko, ko, ko, ko, ko

Piórka układały – poruszamy wszystkimi paluszkami

Ko, ko, ko, ko, ko

Pięknie się stroiły – poruszamy wszystkimi paluszkami

Ko, ko, ko, ko, ko

Uśmiechnięte były – poruszamy wszystkimi paluszkami

Ko, ko, ko, ko, ko

Przykładowe pytania do wierszyka:

- O czym był wierszyk?
- Ile było kurek?

- Jakiego koloru była pierwsza kurka?
- Jakiego koloru były kolejne?

(około 40 sekund)

Część 5. Zabawa wierszykiem „Kolorowe kurki” z wykorzystaniem kolorowych karteczek zgodnych z kolorem kurek.

Cele operacyjne:

Dziecko – rozwija pamięć sekwencyjną:

- rozwija ekspresyjne mówienie,
- aktywnie uczestniczy w słuchaniu wiersza.

Nauczycielka podczas recytacji wiersza wyklada kolorowe kartki w kolorze kurek występujących w wierszyku. Włącza dzieci do wspólnej recytacji, pokazując kolejno dany kolor. Pomaga dzieciom w ten sposób w szybkim zapamiętaniu treści. Dzieci mogą w dalszych aktywnościach kolorować kurki wg przygotowanej karty. (około 2 minuty 8 sekund)

Część 6. Zabawy z instrumentami rozwijające percepcje słuchową

Cele operacyjne:

Dziecko – rozpoznaje dźwięki instrumentów perkusyjnych:

- zapamiętuje treść wierszyka,
- reaguje na treść wierszyka gestem, ruchem i grą na instrumentach,
- wzmacnia poczucie rytmu.

Nauczycielka wypowiada wierszyk

Deszczyk (M. Koc)

Pada, pada drobny deszczyk – kap, kap, kap

Kropi równo, stuka ładnie – klap, klap, kalp

Kiedy deszcz już pada wielki – chlup, chlup, chlup

Na kałużach są bąbelki – blup, blup, blup

Czasem z deszczu jest ulewa – bul, bul, bul

Woda wszystko nam zalewa – gul, gul, gul

Powódź...

Następnie mówi jeszcze raz dodając dźwięki wydobywane z ciała na końcówki wierszyka.

Pada, pada drobny deszczyk – kap, kap, kap (na kap, kap, kap uderzamy dwoma palcami o drugą dłoń)

Kropi równo, stuka ładnie – klap, klap, klap (na klap, klap, klap klaszczemy w dłonie)

Kiedy deszcz już pada wielki – chlup, chlup, chulp (uderzamy dłońmi o kolana)

Na kałużach są bąbelki – blup, blup, blup (na blup, blup, blup tupiemy nogą o podłogę)

Czasem z deszczu jest ulewa – bul, bul, bul (na bul, bul, bul uderzamy o dłonie „miseczki”)

Woda wszystko nam zalewa – gul, gul, gul (na gul, gul, gul uderzamy dłońmi o brzuch)

Powódź...

Do powtórnej recytacji włączamy instrumenty, grając tylko końcówki wierszyka.

Pada, pada drobny deszczyk – trójkąt lub dzwonki

Kropi równo, stuka ładnie – kołatka lub klawesy

Kiedy deszcz już pada wielki – grzechotka lub tarka guiro

Na kałużach są bąbelki – tamburyno, reinmaker

Czasem z deszczu jest ulewa – bębenek

Woda wszystko nam zalewa – talerze

Powódź...

Część 7. Pokazywany wierszyk pt. „Motyle”

Cele operacyjne:

Dziecko – rozwija siłę nadgarstków, elastyczność i stabilność:

- rozpoznaje, nazywa i wskazuje motyle: bielinka-kapustnika, rusałkę-osetnika, perłowca-malinowca, szarego zygzakowca,
- dokładnie naśladuje ruch,
- wypowiada treść wierszyka.

Nauczycielka wypowiada wierszyk pokazując ilustracje motyli, kiedy jest o nich mowa w wierszyku. Przy kolejnej recytacji pokazuje rękoma ruch trzepotania skrzydłami krzyżując dwie ręce przed sobą i poruszając dłońmi tak jak trzepocze motyl. (około 4 minuty 28 sekund)

Motyle (M. Koc)

Leciały nad łąką motyle (krzyżujemy dwie ręce dwie ręce i trzepoczemy jak motyl skrzydłami)

Przysiadły tu na chwilę (zatrzymujemy ręce przed sobą i w jednym miejscu machamy skrzydłami)

Bardzo kolorowe (w lewo i w prawo przesuwamy ręce)

Do zabaw już gotowe.

Rusałki – ochotniki (przesuwamy trzepoczące dłonie w jedna stronę)

Bielinki – kapustniki (przesuwamy trzepoczące ręce w druga stronę)

Perłowce – malinowce (unosimy trzepoczące dłonie do góry)

I szare zygzakowce. (opuszczamy trzepoczące dłonie w dół)

Gdy Skrzydła rozłożyły (tak jak na początku)

Kolory pogubiły (rozkładamy dłonie i rozłączamy palce)

Dzieci je zebrały (ruch łapania)

Kolory im oddały. (ruch dawania)

EWALUACJA ZAJĘĆ (sprawdzenie osiągnięcia zakładanych efektów kształcenia)

- Obserwacja dziecka, które włącza się do zabawy i wykonuje ruch zaproponowany przez nauczyciela.
- Samodzielna prezentacja wierszyków przez dziecko.

BIBLIOGRAFIA

- Koc M., (2019), *Pokazywane wierszyki i zabawy paluszkowe czyli jak rozwijać mowę i sprawność manualną dziecka*, Kraków: Bliżej Przedszkola.

ZAŁĄCZNIKI

1. Filmik prezentacyjny <https://youtu.be/Kf4RwsKRDHQ> [dostęp: 10.06.2022]
2. Karta pracy

Karta pracy „Kolorowe kurki”

Pokoloruj kurki w takiej kolejności i takimi kolorami jak jest w wierszyku

